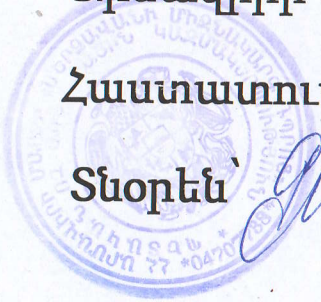

Արմավիրի մարզի « Մերձավանի միջնակարգ դպրոց » ՊՈԱԿ

Հաստատում եմ

Տնօրեն՝

[Handwritten signature]

Զ.Ստեփանյան

Թեմատիկ պլանավորում

2023-2024 ուստարի

Տարեկան

Առարկան *Ռուսապատեր աշխարհագր.*

Դասարան *18*

Ժամաքանակ *68 Ժամ*

Ուսուցիչ *Ռուսալենա Մեյֆոնյան*

Պահպանված է ուսալանով նախատեսված ժամաքանակը

Փոխտնօրեն՝ *Միլան* Ս.Հարությունյան

Համապատասխանում է պետական չափորոշիչին և ծրագրին

Մ/մ նախագահ *Ռազա* Ա.Գրիգորյան

9-րդ դասարան

Հայաստանի աշխարհագրություն

Գրքի հեղինակ՝ Մ. Մանասյան Ա. Հովսեփյան,

Շաբաթական 2 ժամ

Պատասխանատու՝ **Կարինե Ավետիսյան**, ԿԶՆԱԿ-ի ուսումնական բնագավառների մշակման և զարգացման բաժնի ԲՏՃՄ մանսնագետ

Ժամ	Կետ	Թեմա՝ Հայաստան: Հայկական լեռնաշխարհ
նպատակը		• Ձեռք բերել գիտելիքներ Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքի, բնական պայմանների ու ռեսուրսների մասին
վերջնարդյունքները		• Համեմատել Հայկական լեռնաշխարհի և ՀՀ տարածքի մակերեսները: • Իմանալ Հայկական լեռնաշխարհի գործող հրաբուխները և մակերևույթի հիմնական գծերը: • Իմանալ գլխավոր լեռնագրական միավորները: • Թվարկել տարվա եղանակները և նշել առավելագույն և նվազագույն ջերմաստիճանները: • Թվարկել և քարտեզի վրա ցույց տալ խոշոր լճերն ու գետերը՝ ըստ ավազանների: • Բացատրել բուսականության և կենդանական աշխարհի տարածման առանձնահատկությունները: • Թվարկել հողերի տիպերը

1	1.	Ներածություն
1	2.	Հայաստանն աշխարհի քարտեզում: Սահմանները: Աշխարհագրական դիրքը
1	3.	Երկրաբանական առանձնահատկությունները: Մակերևույթի հիմնական զծերը:
1	4.	Կլիմայական առանձնահատկությունները:
1	5.	Ջրագրական ցանցը
1	6.	Հողերը, բուսականությունը, կենդանական աշխարհը
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետություն
Նպատակը		Օանոթացնել՝ .ՀՀ աշխարհագրական դիրքի և վարչատարածքային կառուցվածքին .Տարածքային կառավարման համակարգի առանձնահատկությունները:
Վերջնարդյունքները		Ներկայացնել ՀՀ աշխարհագրական դիրքի տարատեսակները Թվարկել ՀՀ-ի սահմանակից պետությունները Բացատրել՝ ՀՀ պետական կառավարման ձևն ու վարչատարածքային կառուցվածքը, Թվարկել և ցույց տալ մարզերն ու մարզկենտրոնները:
1	7.	Ընդհանուր ակնարկ: ՀՀ սահմանների ձևավորումը, աշխարհագրական դիրքը

1	8.	Վարչատարածքային կառուցվածքը և տարածքային կառավարումը
		Թեմա` Հայաստանի Հանրապետության բնությունը
Նպատակը		Ապահովել ՀՀ բնության օբյեկտների և երևույթների տարածական օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքների և վերլուծական հմտությունների ձևավորումը:
Վերջնարդյունքները		Վերլուծել ՀՀ ֆիզիկաաշխարհագրական հիմնական բնութագրիչների` օբյեկտների, երևույթների ու գործընթացների ձևավորման և տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:
1	9.	Երկրաբանական կառուցվածքը:Օգտակար հանածոները:
1	10.	Մակերևույթը
1	11.	Մակերևույթը(շարունակությունը)
1	12.	Կլիմայի ընդհանուր բնութագիրը
1	13.	Տարվա կլիմայական եղանակները:Կլիմայի վերընթաց գոտիականություն
1	14.	Ջրագրությունը Գետերը
1		Թեմատիկ աշխատանք
1	15.	Ջրագրությունը:Լճերը:Սևանա լիճ

1	16.	Հողային ծածկույթը
1	17.	Բուսականություն: Կենդանական աշխարհը
1	18.	Լանդշաֆտները: Վերընթաց գոտիականություն
1	19.	Բնօգտագործման և բնապահպանության հիմնախնդիրները
1	20.	Հատուկ պահպանվող տարածքները: ՀՀ Կարմիր գիրք
1	21.	Գործնական աշխատանք
	22.	Հարցեր և առաջադրանքներ <<Հայկական լեռնաշխարհ և <<Հայաստանի հանրապետությունը>> Բաժինների կրկնության համար
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության բնակչությունը
Նպատակը		Ձևավորել գիտելիքներ ՀՀ բնակչության վերարտադրության կազմի, տեղաբաշխման և տարաբնակեցման օրինաչափությունների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> •Ներկայացնել և վերլուծել ՀՀ բնակչության թվի և դրա շարժընթացի, կազմի, տեղաբաշխման և տարաբնակեցման առանձնահատկությունները: Թեմայի նպատակին հասնելու համար սովորողը պետք է կարողանա՝ 1. Բացատրել Հայաստանում բնակչության թվի շարժընթացի պատճառները՝

		<p>19-րդ դարից մինչև մեր օրերը:</p> <p>2. Վերլուծել ՀՀ բնակչության բնական և մեխանիկական շարժերի ցուցանիշների դինամիկան, վերարտադրության և ժողովրդագրական քաղաքականության առանձնահատկությունները, բնական աճի ցածր մակարդակը:</p> <p>3. Ներկայացնել ՀՀ բնակչության ազգային, կրոնական և սեռատարիքային կազմի առանձնահատկությունները:</p> <p>4. Թվարկել ՀՀ աշխատանքային ռեսուրսները բնութագրող որակական և քանակական ցուցանիշները, բացատրել տնտեսության զարգացման և աշխատանքային ռեսուրսների քանակի և որակի միջև առկա կապերը:</p> <p>5. Գնահատել միգրացիայի սոցիալ-տնտեսական հետևանքները ՀՀ-ում:</p> <p>6. Ներկայացնել ՀՀ բնակչության տեղաբաշխման և տարաբնակեցման առանձնահատկությունները:</p> <p>7. Քարտեզի վրա ցույց տալ ՀՀ քաղաքներն ըստ մարզերի:</p>
1	23.	Ընդհանուր ակնարկ:Թվաքանակի շարժընթացը
1	24.	Բնակչության թվի բնական և մեխանիկական շարժընթացը
1	25.	Բնակչության կազմը
1	26.	Աշխատանքային ռեսուրսները
1	27.	Բնակչության տեղաբաշխումը: Տարաբնակեցումը
1	28.	Խոշոր քաղաքները
1	29.	Մայրաքաղաք Երևան

	30.	Հարցեր և առաջադրանքներ<<Հայաստանի Հանրապետության բնակչությունը>>բաժնի կրկնության համար
1		Գործնական աշխատանք
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը
Նպատակները		Ձևավորել գիտելիքներ ՀՀ տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի, զարգացման գործոնների և տարածական բաշխվածության վերաբերյալ:

<p>Վերջնարդյունքները</p>	<p>Բացատրել և վերլուծել ՀՀ տնտեսության ճյուղային և տարածքային կառուցվածքի ու մասնագիտացման առանձնահատկությունները:</p> <p>Թեմայի նպատակին հասնելու համար սովորողը պետք է կարողանա</p> <p><i>Վերլուծել</i> ՀՀ տնտեսության զարգացման բնական (բնառեսուրսային) նախադրյալներն ու առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Բնորոշել</i> ՀՀ արդյունաբերությունը, <i>բացատրել</i> ճյուղային կառուցվածքն ու տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Նկարագրել</i> ՀՀ վառելիքաէներգետիկ համալիրը:</p> <p><i>Բացատրել</i> հանքագործական արդյունաբերության զարգացման գործոնները,</p> <p><i>գնահատել</i> հանքագործական արդյունաբերության նշանակությունը ՀՀ տնտեսական համակարգում:</p> <p><i>Բնորոշել</i> վերամշակող արդյունաբերությունը, <i>մեկնաբանել</i> վերամշակող արդյունաբերության ճյուղերի զարգացման ներուժը:</p> <p><i>Բնութագրել</i> ՀՀ հողային ֆոնդի կառուցվածքն ու բարելավման միջոցառումները:</p> <p><i>Թվարկել</i> գյուղատնտեսական ճյուղերը, <i>գնահատել</i> դրանց <i>Բացատրել</i> սննդի արդյունաբերության ճյուղերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:</p> <p><i>Բնութագրել</i> ՀՀ տրանսպորտային ցանցի առանձնահատկությունները, <i>նկարագրել</i> տրանսպորտի հիմնական տեսակներն ու տրանսպորտային հանգույցները:</p> <p><i>Ներկայացնել</i> ՀՀ տնտեսության ոչ արտադրական՝ սպասարկման ոլորտի կառուցվածքը :</p> <p><i>Բնորոշել</i> Հայաստանի Հանրապետության տեղն ու դերը համաշխարհային տնտեսության համակարգում:</p> <p><i>Կիրառել</i> ՀՀ արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և տրանսպորտի քարտեզները:</p>
<p>1</p>	<p>31. Ընդհանուր բնութագիրը</p>
<p>1</p>	<p>32. ՀՀ արդյունաբերությունը:Ընդհանուր բնութագիրը:Ճյուղային կառուցվածքը</p>

1	33.	Վառելիքաւներգետիկ համալիրը
1	34.	Մետալուրգիական արդյունաբերությունը
1	35.	Մերենաշինությունը
1	36.	Քիմիական արդյունաբերությունը
1	37.	Թեթև արդյունաբերությանը
1	38.	Արդյունաբերության նորագույն ճյուղեր
1	39.	Արդյունաբերության այլ ճյուղերը
1	40.	ՀՀ գյուղատնտեսությունը: Ընդհանուր բնութագիրը
1	41.	Հողային ֆոնդը: Գյուղատնտեսական հողաբարելավումը

Ժամ	Կետ	Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> Ձևավորել գիտելիքներ ՀՀ տնտեսության ճյուղային կառուցվածքի, զարգացման գործոնների և տարածական բաշխվածության վերաբերյալ:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել ՀՀ գյուղատնտեսության զարգացման նախադրյալները, ճյուղային կառուցվածքը, տարածքային տեղաբաշխումն ու մասնագիտացումը:

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Թվարկել</i> արտահանման ներուժ ունեցող գյուղատնտեսական ճյուղերը, <i>գնահատել</i> դրանց զարգացման հեռանկարները: • ՀՀ տրանսպորտային ցանցի առանձնահատկությունները, <i>նկարագրել</i> տրանսպորտի հիմնական տեսակներն ու տրանսպորտային հանգույցները: • <i>Ներկայացնել</i> ՀՀ տնտեսության ոչ արտադրական՝ սպասարկման ոլորտի կառուցվածքը, արդի դերն ու հեռանկարային նշանակությունը:
1	42	Բուսաբուծությունը
1	43	Անասնապահություն
1	44	Գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակումը: Ագրո արդյունաբերական համալիրը
1	45	Գործնական աշխատանք
1		Թեմատիկ աշխատանք
1	46	ՀՀ տրանսպորտի ընդհանուր բնութագիրը
1	47	Տրանսպորտի գլխավոր տեսակները
1	48	Սպասարկման ոլորտ: Ընդհանուր բնութագիրը: Կրթության և գիտության ճյուղերը
1	49	Մշակույթը, առողջա պահությունը, առևտուրը և այլ ճյուղեր
1	50. 51	Զբոսաշրջություն ☐ կրկնություն
		Թեմա՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական մարզեր
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Ձևավորել գիտելիքներ Հայաստանի Հանրապետության վարչական մարզերի պատմաաշխարհագրական նկարագրի, բնության, բնական պայմանների և ռեսուրսների, բնակչության և տնտեսության վերաբերյալ:

Վերջնար- դյունքները		<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել ՀՀ վարչական մարզերը, բնությունը (ռելիեֆ, կլիմա, ջրագրություն, կենսաբազմազանություն, վերընթաց գոտիականություն), բնակչության թիվը, դրա դինամիկան, կազմը, տեղաբաշխումն ու տարաբնակեցումը: քարտեզի վրա ցույց տալ վարչական մարզերը ու դրանց կենտրոնները:
1	52	Արագածոտնի մարզ
1	53	Արարատի մարզ: Արմավիրի մարզ
1	54	Գեղարքունիքի մարզ
1	55	Լոռու մարզ
1	56	Կոտայքի մարզ
1		Գործնական աշխատանք
1	57	Շիրակի մարզ
1	58	Սյունիքի մարզ
1	59	Վայոց ձորի մարզ: Տավուշի մարզ
1	60	Գործնական աշխատանք
1	61	ՀՀ-ն աշխատանքի միջազգային բաժանման համակարգում: Արտաքին տնտեսական կապերը
		Թեմա՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> Ձևավորել գիտելիքներ և Արցախի Հանրապետության պատմաաշխարհագրական նկարագրի, բնության, բնական

		պայմանների և ռեսուրսների, բնակչության և տնտեսության վերաբերյալ:
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ներկայացնել</i> Արցախի տարածքը և սահմանները, բնությունը (ռելիեֆ, կլիմա, ջրագրություն, կենսաբազմազանություն, վերընթաց գոտիականություն), բնակչության թիվը, դրա դինամիկան, կազմը, տեղաբաշխումն ու տարաբնակեցումը: • <i>քարտեզի վրա ցույց տալ</i> վարչական շրջաններն ու դրանց կենտրոնները:
1	62	Ընդհանուր բնութագիրը: Սահմանները: Բնական պայմանները
1	63	Բնակչությունը
1	64	Տնտեսություն
1	65	Կրկնություն
1		Գործնական աշխատանք
1		Դասընթացի ամփոփում

Թեմայիկ պ ան

Հայ աստանն պխարիի քարտեզու մ: Անհանները: Ախարհագրական դիրք

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պահանջները ստու գել ու հասար

1. Ինչ սք^օ ս է հնչ ու մ Հայ աստան անու նն պխարիի տարբեր լ եզու ներով:
2. Ինչ ք^{ան} ն մակերես է զբաղեցնու մ Հայ կական լ եոնապխարի:
3. Ո՞րն է Հայ սկական լ եոնապխարիի բարձր գագաթը:

առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պահանջները կատարել ու հասար սովորողը պար է իմանա

- *Միջագայ ին սարածու մ ու նի Armenia , կանան Արմանա Առախարի պ լ անվանու մներ* ❷
- *Հայ կական լ եոնապխարիի մակերեսը հանու մ է մոտ 400 հազ քառ կմ* ❸
- *Հայ կական լ եոնապխարիի բարձր գագաթը Արարան է ' 5165 մ* ❹

առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պահանջները կատարել ու հասար սովորողը պար է կարողանա

- Բարսեղի վրացու յ ց սպ Հայ կական լ եոնապխարի:
- Բարսեղի վրացու յ ց սպ Արարալ եռը ❺
- Բարսեղի վրացու յ ց սպ Ա, Կասից և Միջերկրական ծովերը:

Թեմաիկ պ սն

Երկրագնդի ստանձնահատու թ ու նները: Անկերտու յ թի հիմնական ձևերը:

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պհանջները ստու գել ու համար

1. Որո՞նք են Հայ սկսկյան լ եռնաշխարհի գլ խավոր լ եռնաշղթաները, նշել երկու սը:

2. Ռո^օնք են հայ ակական և եռնաշխարհի գործող հրաբու իները Զ
3. Ռո^օնք են Հայ ակական և եռնաշխարհի գլ իավոր օգտակար հանածոները, նշել

երկու սը:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է իմանա

- Հայ կական և եռնաշխարհի ծպ քաբեկորավոր և եռնաշղթաներն են՝ Տավրոսը, Արևել սարնտական և եռները. Փոքր Կովկաս ան և եռները, որպես եզրայ ին և եռներ և Հայ ական Պարը:
- Հայ կական և եռնաշխարհի գործող հրաբու իներն են՝ Ամրու թն ու Թնդրակը:
- Լեռնաշխարհը հարու ստե շինանյ ու թերով՝ սու Ֆ, պեղ իտ պեմգա բագալ տ գրանիտն մետաղներով՝ պլինձ, ոսկի, մոլ իբդեն, երկաթ և պ և Զ

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է կարողանա

- Քարեզի վրացու յ ց սպ ծպ քաբեկորայ ին և եռնաշղթաները/տնվազն երկու/Զ
- Թվարկել Հայ կական և եռնաշխարհու մ առավել սպածված օգտակար հանածոները:
- Քարեզի վրացու յ ց սպ Ամրու թն ու Թնդրակը:

[Թեմատիկ պ ան](#)

[Կլիմայի ակնհայտ փոփոխությունները ու նրանք](#)

հարցեր և աստիճանները աստիճանային և անհատական և պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր ջերմային և կլիմայի ակնհայտ փոփոխություններն են գտնվում Հայաստանի տարածքում:
2. Ռուստե՞ղ են դիտվել և երկրաբանական առավելագույն և նվազագույն ջերմաստիճանները:
3. Ի՞նչ օրինակներ կան այնպիսի վնասվածություններ, որոնք մեր քաղաքում կարող են առաջանալ:

աստիճանային և անհատական և պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Հայաստանի տարածքում գտնվում է ջերմային և կլիմայի ակնհայտ փոփոխություններ, որոնք կարող են առաջանալ:
- Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվում է Կարսի և Արցախի սարահարթում՝ -46 աստիճան, իսկ առավելագույնը՝ Ուրմիալ ձի մոտ՝ +46 աստիճան:
- Տեղումների քանակը ավելանում է ըստ տեղանքի բարձրություն և ըստ ժամանակի ու նեցած հեռավորություն:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և արհանձնները կատարել ու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույց սամերձարևարձայ ին կլ իմպ սկան գոսին
- Քարտեզի վրացույց սպլ Կարսի և Արցախի սարահարթերը և Ան ծովը
- Արկայ սցենել անառվան ձևերվացերեկվաստողու թյ ու նը Զ

Թեմաթիկ պ սն

Ջրագրական ցանցը

Հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները ստու գել ու հանսր

- 1.Ո՞ր ջրայ ին ակագաններին է պակսնու մ Հայ կական լ եոնաշխարհի գետերը Զ
- 2.Որո՞նք են Հայ սկական լ ենաշխարհի նշանակոր գետերը:
- 3.Որո՞նք են Հայ սկական լ եոնաշխարհի իոշոր լ ճերը Զ

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանսր սովորողը պեսք է իսննա

- Հայ կական լ եոնաշխարհի գետերը պակսնու մ են Կասսից և Ան ծովերի, Պարսից ծոցի ակագաններին Զ
- Հայ սկական լ եոնաշխարհի նշանակոր գետերն են՝ Եվրասը, Տիգրիսը, Արաքսը(հայ ոց մայ ր գետ), Կու րը և Ճորոխը:
- Հայ սկական լ եոնաշխարհի իոշոր լ ճերն են Ռ րմիան , Վանը և Ասանը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանսր սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել , որ ջրայ ին ակագաններին են պակսնու մ Հայ կական լ եոնաշխարհի գետերը:
- Թվարկել և քարտեզի վրացույ ց սպ Հայ կական լ եոնաշխարհի նշանակոր գետերը / առնվագն երկու /Զ
- Քարտեզի վրացույ ց սպ Վանայ Ռ րմիան Ասանայ ճերը:

[Թեմաթիկ պ սն](#)

[Հողերը, բու սականու թ ու նը, կենդանական պ խարհը](#)

հարցեր և առջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պհանջները ստու գել ու հանար

1.Ո՞րն է ամենատարածված հողաբար Հպ սկսկան լ եռնաջխարհու մ Զ

2. Որո՞նք են Հայ կական լեռնաշխարհի ամենատարածված բուսաբույսերը:

3. Որո՞նք են Հայ կական լեռնաշխարհի ամենատարածված կենդանաբույսերը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հանր սովորողը պատ է իմանա

- Հայ կական լեռնաշխարհի ամենատարածված հողափայլ՝ սևահողերն են:
- Հայ կական լեռնաշխարհի ամենատարածված բուսաբույսերն են. ցորեն, մարենի, ուրց:
- Հայ կական լեռնաշխարհի ամենատարածված կենդանաբույսերն են. օձեր, գայլ, աղվես, լոր:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հանր սովորողը պատ է կարողանա

- Տարբերել տարածված հողափայլերը Հայ կական լեռնաշխարհում:
- Թվարկել մի քանի բուսաբույս:
- Թվարկել մի քանի կենդանաբույս

[Թանախկ պ սն](#)

[Շտաբային շտաբի ՀՀ սահմանների ձևափոխում, աշխարհագրական դիրքը](#)

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չ պարտադրյալ ին նվազագույն և պահանջները ստուգելու համար

1. Որքան է ՀՀ տարածքը ❷
2. Որքան է ՀՀ բնակչությունը սն թիվը ❷
3. Որտե՞ս են ՀՀ-ի հարևան պետությունները ❷

առարկայի չ պարտադրյալ ին նվազագույն և պահանջները կատարելու համար սովորադր ախար է իմանա

- ՀՀ տարածքը կազմում է 29743քա.կմ:
- ՀՀ բնակչությունը սն թիվն է 2960մլ ն մարդ ❷
- ՀՀ հարևան պետություններն են՝ Վրաստանը, Իրանը, Թուրքիան, Ադրբեջանը ❷

առարկայի չ պարտադրյալ ին նվազագույն և պահանջները կատարելու համար սովորադր ախար է կարողանա

- Քարտեզի վրացույց սպ ՀՀ-ի տարածքը:
- Ներկայացնել ՀՀ-ի բնակչության թիվը:
- Քարտեզի վրացույց սպ հարևան սխտույթ ու նները ②

Թեմայիկ պ ան

Վարչ առարածքայ ին կառու ցվածքը և տարածքայ ին կառավարու մը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրտոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու համար

1. Ռո^օ նք են ՀՀ վարչ սկան միավորները ❷
2. Ո՞րն է ՀՀ -ի մայ րաքաղաքը ❷
3. Ինչ պիսին է ՀՀ ներկայ իս վարչ առարածքայ ին կառու ցվածքը:

առարկայ ի չ պիրտոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է իմանա

- ՀՀ վարչ սկան միավորներն են՝ մարզերն և համայ նքները:
- ՀՀ մարզերի անու նները:
- ՀՀ մարզկենտրոնների անու ններ:

առարկայ ի չ պիրտոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է կարողանա

- Քարտեզի վրացու յ ց սպ մարզերը
- Քարտեզի վրացու յ ց սպ մարզկենտրոնները
- Քարտեզի վրացու յ ց սպ իր բնակու թ յ ան մարզը և մարզկենտրոնը

[Գնարիկ պ ան](#)

Թեմա՝ Հայ աստանի Հանրապետության բնույթ ու նր

Երկրաբանական կառուցվածքը: Օգտակար հանածոները:

հարցեր և ստաջադրանքները ստարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ինչու՞ է ՀՀ սարածքը և եռնային:
2. Թվարկե՛լ և օգտակար հանածոների գլխավոր հանքատեսակները :
3. Թվարկել ՀՀ-ում սարածվող հանքային ջրերի տիպ ու բնույթը:

ստարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- ՀՀ սարածքը գտնվում է երիտասարդ և եռնային գոտու մ
- Մետաղային և ոչ մետաղային հանածոներ
- Ջերմուկի, Մզնի, Դիլիջանի, Հանքավանի հանքային ջրերը

ստարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույց սպ. Հայ աստանի սեղը՝ Ալսչիխալ պան գետինկլ ինսպ պ ին համակարգում:
- Թվարկել մետաղական օգտակար հանածոներ
- Թվարկել ոչ մետաղական օգտակար հանածոներ

[Թեմայիկ պ ան](#)

[Անկերևույ թը](#)

հարցեր և առջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոշ պ ին նվագադույ ն պահանջները ստու գել ու համար

- 1.Ո՞րն է ՀՀ ամաբարձր կետը:
2. Ռսե՞ղ է գտնվում մ ՀՀ ամենացածր կետը:
- 3.Ո՞րն է ՀՀ ամենաերկար լեռնաշղթան ❷

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է իմանա

- Արագածի և Եռնագագաթն է (4090 մ)☒
- ՀՀ սարածքի ամենացածր կետը Ղեբեղ գետի հովիտը՝ 375մ:
- Զանգեզուրի և Եռնաջրթան ☒

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույց սպ Արագած և Եռն ☒
- Քարտեզի վրացույց սպ Ղեբեղ գետը:
- Քարտեզի վրացույց սպ Զանգեզուրի և Եռնաջրթան ☒

Թեմայիկ պ ան

Անկերևույ թը(շարու նակու թը ու նը)

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիսանջները ստու գել ու հանար

1. Ո՞րն է ՀՀ-ու մ բարձրու թը անբ երկրորդ գագաթը:
2. Ո՞րն է ամենաընդարձակ հարթակայ թը:
3. Որո՞նք են Աանը եզրակորող և եռնաշղթաները:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիսանջները կատարել ու հանար սովորողը պիսք է իմանա

- .ՀՀ երկրորդ գագաթը՝ Կաար սջու ղն է՝ 3904 մ ②
- Ամենաընդարձակ հարթակայ թը Աբարայ ան դաշտն է ②
- Աանը եզրակորվու մ է Գեղամաս Կարդենիսի և եռնալսաններով, Աբեգու նու, Աանի և Արևելյ ան Աանի և եռնաշղթաներով:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիսանջները կատարել ու հանար սովորողը պիսք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույ ց սու Կաար սջու ղ գագաթը:

- Քարտեզի վրացույց տպ ամենաընդարձակ հարթավայրը:
- Քարտեզի վրացույց սաՍանը եզրակորող Լեռնաշղթաները:

Թեմատիկ պ ան

Կլիմայի փոփոխումը և բնական ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքները առարկայի չափորոշչ պի ին նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր կլիմայի փոփոխումն է գտնվում ՀՀ-ում:
2. Նշել ՀՀ բնակավայրերը, որտեղ դիտվում է ամենաբարձր և ամենացածր ջերմաստիճանները:
3. Երբ են դիտվում առավելագույն և սեղանները:

առարկայի չափորոշչ պի ին նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- ՀՀ գտնվում է մերձարևադարձային կլիմայի փոփոխումում
- Ամենաբարձր ջերմաստիճանը գրանցվել է Մեղրիում, ամենացածրը՝ Պաղպատի բնակավայրում:
- Առավելագույն և սեղանները թափվում են մայիս-հունիս ամիսներին

առարկայի չափորոշչ պի ին նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույցով ՀՀ-ի ամենաբարձր ջերմաստիճան ունեցող բնակավայրը՝ Մեղրին:
- Քարտեզի վրացույցով Արցախի սարսափաբեր կամ Արվիլի իճը / Պաղպատի բնակավայրը/

Թեմաթիկ պ ան

Տարվակի իմաց ակնն եղանակները: Կ իմաց ի վերընթաց գոտիակննու թ ռու ն

հարցեր և առջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները ստու գել ու հանար

- 1.Տարվաո՞ր եղանակներն են դիտվու մ ՀՀ-ու մ ք
- 2.Ռո՞նք են ՀՀ ամենատար և ամենացու րտամիսները ք
- 3.Ռոտեղ են ՀՀ-ու մ թաիվու մ ամենաշատտեղու մները ք

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը սխալ է իմանա

- ՀՀ-ում մ դիտվում է տարվաչ որս եղանակները:
- Ամենացու բտամիսը՝ հու նվարն է, իսկ ամենատք ամիսը՝ հու լ իսն է:
- Ամենաշատսեղու մները թափվում են Արագածի գագաթին Զ

տարկս ի չ ակորոչս ս ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորորը սխտ է կարողանա

- Թվարկել ՀՀ-ում տարվա եղանակները:
- Քարեզի վրացու յ ց տպ Արագած լ ետը:

Թեմայիկ պ ան

Ջրագրու թ ու նր:Պետերը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները ստու գել ու հանար

- 1.Որո՞ նք են ՀՀ գլ խախր գետերը ❷
- 2.Ո՞ր գետն է սկիզբ առնու մ Աանալ ճից ❷
- 3.Ո՞րն է ՀՀ -ի անենաերկար գետը:

առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պար է իմանա

- Միան, Ագար, Ռոտանը, Պերերը:
- Աանալ ճից սկիզբ է առնու մ Հրագրան գետը:
- ՀՀ-ի անենաերկար գետը Մուրյ անն է / 186 կմ/❷

առարկայ ի կարողանաչ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պար է

- Քարեզի վրացու յ ց սպ ՀՀ-ի վերոհիշյ ս գետերը :

- Քարտեզի վրացույց տպ Հրազդան գետը:
- Քարտեզի վրացույց տպ Ախուրյան գետը:

Թեմաիկ գրախոսություն 1

Թեմայիկ պ ան

Ջրագրու թյ ու նը: Լճերը :Ասանալ իճ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները ստու գել ու հանար

- 1.Որո՞ նք են ՀՀ սարածքի նշանակոր Լ ճերը:
- 2.Ո՞րն է ՀՀ –ու մ անենամեծ Լ իճը:
- 3.Ո՞րն է ՀՀ անենամեծ ջրամբարը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պիսք է իմանա

- ՀՀ–ու մ նշանակոր Լ ճերն են Արվի Լ իճը, Քարի Լ իճը, Պարզ Լ իճը:
- ՀՀ–ու մ անենամեծը Ասանալ իճն է:
- ՀՀ–ու մ անենամեծ ջրամբարը Ախուրյ անն է:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պիսք է կարողանա

- Քարտեզի վրացու յ ց սպ նշանակոր Լ ճերը:
- Քարտեզի վրացու յ ց սպ Ասանալ իճը:
- Քարտեզի վրացու յ ց սպ Ախուրյ անի ջրամբարը Զ
- Թվարկել Լ ճերը ըստծագման:

Թամարիկ պան

Հողային ծածկույթը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները ստու գել ու հանար

1.Ո՞ր հողայ ին սիսի է տարածված ՀՀ-ու մ ք

2.Ո՞ր հողայ ին սիսի է հու մու սով հարու ստ

3.Ո՞րն է Ձեր բնակալայ բու մ տարածված հողայ ին սիսը:

առարկայի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատրել ու հանար սովորողը պիսք է իմանա

- ՀՀ-ու մ տարածված հողայ ին սիսը՝ սևահողերն են:
- Հու մու սով հարու ստեն սևահողերը ք
- Ձեր բնակալայ բի հողաիսը ք

առարկայի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատրել ու հանար սովորողը պիսք է կարողանա

- Ցույց տալ սևահողերի տարածման շրջանները:
- Բու թագրել իր բնակալայ բի հողայ ին սիսը:

Թեմափկ պ սն

Բու սակնու թո ու նր: Կենդանական օրհարհր

հ սրցեր և առօտրանքներ առարկայ ի չ պորտոչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու հանսր

- 1.Ի՞նչ բու յ սեր և կենդանիներ են հանդիարս մ իր բնակավայ բու մ ❷
- 2.Որո՞նք են ՀՀ ամենատարածված բու սառեսակները:
- 3.Որո՞նք են ՀՀ ամենատարածված կենդանառեսակները ❷

առարկայ ի չ պորտոչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հանսր սովորողը պէսք է իմանա

- Հանդիարս մ են թոչ ու ններ, կրծողներ, սողու ններ և անսոսպ ին գիշափչ ներ ❷

- Ա՛նենատրծված բու սատեսակներից են՝ մաարենին, օշինդր, հաճարենի, կաղնի:
- Բեզոսրյ սն պ ծ, հպ սկսն վպ ըի ոչ իար, իժ, կարիճ,աղվես, գպ լ, սրջ, վարսղ և պ լ ն:

տարկպ ի չ սվորոշչ պ ին նվաղագու յ ն պիանջները կատրել ու հանար սովորորը պեսք է կարողանա

- Թվարկել վպ ըի կենդանատեսակները ❷
- Տարբերակել բու սատեսակները ❷
- Ծանոթ լ ինի իր բնակալպ ըի կենդանատեսակների աանձնահարկու թյ ու ններին ❷

Թեմայիկ պ ան

Լանդաֆսները: Վերնխոսք գտնականություն

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պորտոչ պ ին նվագագույ և պահանջները ստու գել ու հանար

1. Ի՞նչ է Լանդաֆսը:
2. Ո՞ր Լանդաֆսն է ամենաարածվածը ՀՀ-ում:
3. Ո՞րն է իր բնակավայրի Լանդաֆսը ²

առարկայ ի չ պորտոչ պ ին նվագագույ և պահանջները կատարել ու հանար սովորողը պատ է իմանա

- Լանդաֆսը բնական սարածք է, որը ունի իրեն բնորոշ հողեր, բույ սեր և կենդանական աշխարհ:
- ՀՀ ու մ սարածված է Լ եռնատախատանայ ին Լանդաֆսը:
- Ներկայ սցենել իր բնակավայրի Լանդաֆսը

առարկայ ի չ պորտոչ պ ին նվագագույ և պահանջները կատարել ու հանար սովորողը պատ է կարողանա

- Բացարել << Լանդաֆս >> հասկացու թյ ու նը:
- Քարտեզի վրացույց սալ եռնատախատանայ ին Լանդաֆսի սարածման

շրջանները ²

- Քարտեզի վրացույց սալի բնակավայրը ²

Թեմայիկ պ ան

Բնագրություն և բնակավայրի թ ան ինդիկները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագույն և պահանջները ստու գեղ ու հանր

1. Ինչ սիսի՞ գործոնների ադդեցու թյ ամբ են առաջանու մ բնապիսանսկսն ինդիրները

2. Ինչ ու՞ է ՀՀ-ու մ կարևորվու մ սնտառների պիսանու թյ ու նը:

3. Թվսրկե՛ ք օդսյ ին ու ջրսյ ին սվսզանների ու հողերի սղտտնան սղբյ ու րներ:

առսրկսյ ի չ սվորոշչ սյ ին նվսզսզու յ ն պիսանջները կստսրել ու հսնսր սուվորոշը սքսք է իսնանս

- Բնապիսանսկսն ինդիրներ առաջանու մ են մսրդսծիսն և բնսծիսն գործոնների սդդեցու թյ ամբ:
- Անտառների շսրու նսկվող կրճստու մը առաջսցնու մ է տսրսբնու յ թ էկոլ ոզիսկսն ինդիրներ:
- Օդսյ ին և ջրսյ ին սվսզանները սղտտող սղբյ ու րներն են սվտմոբիլ սյ ին սրանսսրսբի սրտանետու մները, սղնճսճու լ ու թյ սն հոսքսջրերը, կենցսղսյ ին թսվոնները օ

առսրկսյ ի չ սվորոշչ սյ ին նվսզսզու յ ն պիսանջները կստսրել ու հսնսր սուվորոշը սքսք է կսրոդսնս

- քսրսեզի վրսցու յ ց տսլ ՀՀ-ու մ սնտառների տսրսծմսն վսյ րերը օ
- Թվսրկե՛ ք օդսյ ին ու ջրսյ ին սվսզանների ու հողերի սղտտնան սղբյ ու րներ:

[Թեմայիկ պ ան](#)

[Հատու կ պիսպնվող տարածքները: ՀՀ « Կարմիր գրքերը »](#)

հ սրցեր և առջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագու յ ն պիսանջները ստու գել ու հասար

1. Հատու կ պիսպնվող տարածքների ի՞ նչ սեասկներ գիսեք:

2. Ի՞ նչ է սրգել ոցը

3. Ինչ են իրենցից ներկայ սցնու մ « Կարմիր գրքերը »:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագու յ ն պիսանջները կատարել ու հասար սովորողը սխտ է իսանա

- Միգել ոցներ, սրգել ավայ բեր, սզգայ ին պրկեր:
- Միգել ոցը հատու կ պիսպնվող տարածք է, որսեղ սրգել վու մ է մարդու սնսեսակսն գործու նեու թյ ու նը Զ
- Անհետցածնոչ նչ սցման վտանգի տակ գսնվող բու սատեսակների և կենդանատեսակների պիսպնման մաիին սեղեկու թյ ու ններ:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագու յ ն պիսանջները կատարել ու հասար սովորողը սխտ է կսրողանա

- Թվարկեք ՀՀ հատու կ պիսպնվող տարածքներ:

- Թվարկել ոչ նշ սցենան վտանգի տակ գտնվող կենդանաբանասանր Զ
- Թվարկել <<Կարմիր գրքի>> սեասաները:

Թանայ ի անվոփու ս

[Հայ աստանի Հանրապետության բնակչության նր](#)

[Թեմաթիկ պ ան](#)

[Ընդհանուր ակնարկ:Թվաքանակի շարժըթացը](#)

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույ և պիտանջները ստու գել ու հասար

- 1.Ռրքան է ՀՀ բնակչ ու թյ ան թիվը:
2. Ռր քան ն է ՀՀ բնակչ ու թյ ան միջին խաու թյ ու նը:
- 3.Ըստբնակչ ու թյ ան թվաքանակի Հայ աստանի Հանրապետության ու նը ինչ պիսի^օ պետության ու ն է հասարվու մ:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույ և ն միջին պիտանջները կատարել ու հասար սովորողը պեսք է իմանա

- ՀՀ բնակչ ու թյ ան թիվը կազմու մ է մոտ3 մլ ն մարդ Զ
- ՀՀ բնակչ ու թյ ան միջին խաու թյ ու նը 105մարդ/ քառ.կմ Զ
- ՀՀ-ն դասվու մ է բնակչ ու թյ ան թվով վոքր պետության ու նների շարքին:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույ և պիտանջները կատարել ու հասար սովորողը պեսք է կարողանա

- Նջել ՀՀ բնակչ ու թյ ան թիվը:
- Նջել ՀՀ բնակչ ու թյ ան միջին խաու թյ ու նը:

- Նշել հայ երի թվաքանակը աշխարհում:

Թմարիկ պ սն

Բնակչու թյ ան թվի բնական և մեխանիկական շարժւնթսցը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույ և պահանջները ստու գել ու հանար

1. Ո՞ր ցու ցանիշն է պարկերացու մ սու իս Հպ աւտանի Հանրաախտու թյ ան բնակչ ու թյ ան թվի բնական շարժի մասին:

2. Որքան և էՀՀ ներկայ իս բնական աճը և ինչ ցու ցանիշներով է պ ն ձևավորվու մ Զ

3. Մեխանիկական շարժի ի՞ նչ տարատեսակներ գիտեք:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույ և պահանջները կատարել ու հանար սուխորոտըր պեսք է իմանա

- ՀՀ բնակչ ու թյ ան թվի վովոխու թյ ու նը կախված է բնական և մեխանիկական շարժերից Զ
- Ներկայ իս բնական աճը 0,3–0,5տկոս, պ ն ձևավորվու մ է ծնվածների և մահացածների թվերի տարբերու թյ ամբ
- Մեխանիկական շարժի տարատեսակներն են ներգաղթը և արտագաղթը:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույ և պահանջները կատարել ու հանար սուխորոտըր պեսք է կարողանա

- Տարբերել բնական և մեխանիկական շարժերը:
- Տպ բնական աճի սահմանու մը:
- Բացարել արտագաղթի պաճատները:

Թեմատիկ պ ան

Բնակչ ու թ յ ան կազմը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն և միջին պահանջները ստու գել ու համար

1. Ըստբնակչ ու թ յ ան սղգպ ին կազմի ինչ պիսի՞ րկիր է ՀՀ-ն:
2. Ինչ պիսի՞ ն է ՀՀ բնակչ ու թ յ ան տարիքայ ին և սեռայ ին կազմը:
3. Ինչ պիսի՞ ն է բնակչ ու թ յ ան կազմը ըստբնակալ պ րերի սիսի:
4. Ի՞նչ սղգպ ին փոքրամանու թ յ ու ններ են բնակվու մ ՀՀ-ու մ:
5. Ի՞նչ կրոն են դավանու մ հպ երը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն և միջին պահանջները կատարել ու համար սովորողը պիսք է իմանա

- ՀՀ սղգպ ին կազմը միատարր է ☒
- Մեռպ ին կազմու մ գերակշռու մ են կանայ ք: Ըստտարիքայ ին իսիերի բաժանվու մ է՝ մինչ սջիասու նակ/երեխաներ/, սջիասու նակ/չ պիսիաներ/ և հետսջիասու նակ/թոշակայ ին/ տարիք:
- Ըստբնակալ պ րերի սիսի աանձնացվու մ են քաղաքներ և գյ ու դեր:

- Ազգային փոքրամասնություններից են՝ եզդիները/թվաքանակով երկրորդ սզզն է ՀՀ-ում/, ռուսները, ասորիներ, հույները, ու կրանիացիներ:
- Հայերը դավանում են քրիստոնեություն, Հայ Առաքելական եկեղեցու հետևորդներ են:

առարկայի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն և միջին պահանջները կատարել ու հասարակությունը պատժ է կարողանա

- Արևելյան սցենար ՀՀ բնակչություն ան տարիքային խմբերը:
- Նշել ՀՀ բնակչություն ան սեռային կազմը Զ
- Քարտեզի վրա ցույց տալ ՀՀ խոշոր քաղաքները:
- Թվարկել ՀՀ-ում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների և նրանց բնակեցման վայրերը:
- Նշել որ կրոնի ո՞ր ու դրությունն են դավանում հայերը:

Թեմաթիկ պ սն

Աշխատանքայ ին ռեսու ըսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու հանար

1.Ինչ է աշխատանքայ ին ռեսու ըսը:

2.Ինչ է սնստեսաաբս սկսիվ բնակչ ու թ յ ու նը:

3.Որսե՞ դ են կենսարոնսցված ՀՀ աշխատանքայ ին ռեսու ըսները:

առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հանար սովորորըր պեսք է իսննս

- Աշխատանքայ ին ռեսու ըսը բնակչ ու թ յ սն պ ն իու սբն է, ովքեր իրենց մտավոր և ֆիզիկական կարողու թ ու ններով ու նակ են աշխատել ու սնստեսու թ յ սն որևէ բնագավառու ս:
- Բնակչ ու թ յ սն պ ն իու սբը , որն ու նի սեփական եկամու տկոչ վու ս է սնստեսաաբս սկսիվ բնակչ ու թ յ ու ն: Դրանք բոլ որ աշխատողները և աշխատանք վնարողներն են:
- ՀՀ աշխատանքայ ին ռեսու ըսները կենսարոնսցված են հիմնականու ս Երևանու ս:

Առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հանար սովորորըր պեսք է կարողանս

- Տարբերակել ընդհանու ը բնակչ ու թ յ սն մեջ աշխատու նակ տարիքը
- Տարբերակել թռչակայ ին տարիքը՝ 63 տարեկան
- Քարտեզի վրացու յ ց տպ Երևանը

Թւումարիկ պ ան

Բնակչ ու թյ ան սեղաբաշխու մը: Տարաբնակեցու մը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիտրոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու համար

1. Ո՞ր ցու ցանիշն է ցույ ց սպ իս բնակչ ու թյ ան սեղաբաշխանն պակերը :

2. Բնակավայրերի ի՞նչ սեփականություններ գիտեք:

3. Քանի՞ քաղաքային բնակավայր կա ՀՀ-ում:

առարկայ ի՞նչ ակտիվություններ են նվազագույն պահանջները կատարելու համար ակտիվորեն պետք է իմանա

- Բնակչության սեփականության սահմանները ստանալու և բնակչության միջին խումբի անցումը:
- ՀՀ բնակավայրերի սեփականություն են քաղաքներ և գյուղեր
- ՀՀ-ում կա 49 քաղաքային բնակավայր:

առարկայ ի՞նչ ակտիվություններ են նվազագույն պահանջները կատարելու համար ակտիվորեն պետք է կարողանա

- Քարտեզի վրա ցույց տալ ամենափոքր սակեցված մարզերը՝ Արարատ և Արմավիր:
- Քարտեզի վրա ցույց տալ ամենամեծ բնակեցված մարզերը՝ Վայոց ձորը և Սյունիքը Զ
- Նշել իր բնակավայրը քաղաք է, թե՛ գյուղ:

Թւումաբիկ պ սն

Խոշոր քաղաքները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու համար

1. Ո՞րն է ՀՀ-ի միլ իոնանոց քաղաքը:

2. Որո՞նք են ՀՀ խոշոր քաղաքները ❷

3. Որոնք են ՀՀ մարզայ ին կենտրոնները:

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պատ է իմանա

- ՀՀ-ու մ միլ իոնանոց քաղաքը Երևանն է:
- Գ ու մրի, Վանաձոր, Վաղարշապատ Վապն, Հրազդան:
- ՀՀ մարզկենտրոններն են՝ Սիմալիիրը, Գ ու մրին, Վանաձորը, Իջևանը, Գավառը, Աշտարակը, Ստաբարը, Եղեգնաձորը, Վապնը և Հրազդանը:
- Ըստաջ խարհագրական նշանակու թյ սն ՀՀ-ու մ քաղաքները լ ինու մ են համաաբտական, մարզայ ին, սեղական նշանակու թյ սն քաղաքներ ❷

- Ըստգործառույթի Շիրակը աչքի է ընկնում միջանկյույթային, արվեստի, սրհենստի, սարսի, սեքսսիլ արտադրության բնագավառներում: Համարվում է նաև երկաթուղային հանգույց: Վնասվածքն ու նի առողջարանային նշանակություն ունի, քիմիական սոյ ու նաբերություն ունի, ռեկրեացիոն կենտրոններ, ջերմաէլեկտրակայաններ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սուվորոտը պետք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույց սպ էրևանը, Գ ու մրին:
- Թվարկել և քարտեզի վրացույց սպ ՀՀ խոշոր քաղաքները:
- Թվարկել և քարտեզի վրացույց սպ մարզերը մարզկենտրոններով:

Թանախկ պ ան

Այ րաքաղաք Երևան

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիսանջները ստու գել ու համար

1. Որն է ՀՀ համապետական կենտրոնը:

2. Ով է Երևանի գլխավոր հատկագծի հեղինակը:

3. Ի՞նչ գործառույթներ է կատարում Երևանը:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիսանջները կատարել ու համար սովորողը պետք է իմանա

- ՀՀ մայրաքաղաքը Երևանն է:
- Երևանի գլխավոր հատկագծի հեղինակը Ալեքսանդր Թանայանն է:
- Երևանը կատարում է մի շարք քաղաքական, սոսիալական, մշակութային, կրթական

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիսանջները կատարել ու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Նշել ՀՀ-ի համապետական կենտրոնը:
- Նշել Երևանի գլխավոր հատկագծի հեղինակի անունը Զ
- Թվարկել մի քանի կրթամշակութային կենտրոնները:

Թեմայի անվանում

Կիսամյակի անվանումը

Թեմայի անվանում

ՀՀ սնունդի և առողջապահության նախարարության կողմից

հարցերի և առաջադրանքների առարկայի չափորոշիչի և նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են նախախորհրդային Հայ աստանի սնտեսու թյ ան մասնագիտացված ճյ ու դերը:

2. Ինչ սիսի՞ երկիր է ՀՀ-ն սնտեսու թյ ան կառու ցվածքով:

3. Ո՞րն է ՀՀ սնտեսու թյ ան առաջատար ճյ ու դը:

առարկայ ի չ ախորոչչ պ ին նվազագույն պիսանջները կատարել ու հանար սովորորորը սխար է իսանա

- Նախախորհրդային Հայ աստանու մ զարգացավ պլնձսձուլ ու թյ ու նը, զինու –կոնյ սկի պրտադրու թյ ու նը, բամբակագործու թյ ու նը և պողպու ծու թյ ու նը:
- ՀՀ-ն սնտեսու թյ ան կառու ցվածքով ինդու սարիսլ –սգրարայ ին երկիր է:
- ՀՀ սնտեսու թյ ան առաջատար ճյ ու դը պոյ ու նարերու թյ ու նն է:

առարկայ ի չ ախորոչչ պ ին նվազագույն պիսանջները կատարել ու հանար սովորորորը սխար է կարողանա

- Թվարկել նախախորհրդային Հայ աստանի մասնագիտացված ճյ ու դերը /մի քանիսը/Ձ
- Ներկայ սցնել ՀՀ սնտեսու թյ ան կառու ցվածքով ինչ սիսին է:
- Ներկայ սցնել ՀՀ սնտեսու թյ ան առաջատար ճյ ու դը:

Թեմայիկ պ ան

ՀՀ սրոյ ու նաբերու թոյ ու նր:Ընդհանու ր բնու թազիրը:Ճոյ ու ղոյ ին կառու ցվածքը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկոյ ի չ ախորոշոյ պ ին նվազագույն և պահանջները սաու գել ու հանար

- 1.Սրոյ ու նաբերու թոյ սն ո՞ր ճոյ ու ղերի ծավալ և է մեծ սրոյ ու նաբերու թոյ սն ճոյ ու ղոյ ին ընդհանու ր կառու ցվածքու մ:
- 2.Որո՞նք են ՀՀ սրոյ ու նաբերական հանգույ ցները:
- 3.Ո՞ր բնական ռեսու րսների ներկրու մից է կախված ՀՀ սնսեսական գարգացու մը:

առարկոյ ի չ ախորոշոյ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարել ու հանար սովորողը սխար է իսննա

- Սրոյ ու նաբերու թոյ սն ճոյ ու ղոյ ին ընդհանու ր կառու ցվածքու մ մեծ է հանքարոյ ու նաբերու թոյ սն, սննդի սրոյ ու նաբերու թոյ սն բսթինը:
- ՀՀ-ու մ ձևակորված են վեց սրոյ ու նաբերական հանգույ ցներ՝ Երևանի , Գոյ ու մրու , Վանաձարի, Հրսզդանի, Ալ ավերոյու , Կապան-Բաջարանի:

- ՀՀ տնտեսական զարգացումը կախված է բնական գազի, նավթամթերքների, կիսաֆաբրիկաների ներկրու միջ:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել պոյ ու նաբերու թյ ան ճյ ու դերը:
- Թվարկել պոյ ու նաբերական հանգույ ցները:
- Թվարկել ներկրվող ապանքատեսակները Զ

Թւարիկ պ ան

Վաեղ իքստներգեսիկ համալիրը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են ՀՀ էլեկտրակայանների սեռակները ❷

2. ՀՀ էլեկտրաէներգիայի արտադրության կառուցվածքում էներգետիկայի որոշորոշն է առաջատարը:

3. Ո՞ր է ՀՀ միակատմային էլեկտրակայանը ❷

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորադր ախաք է իմանա

- ՀՀ էլեկտրակայան էլեկտրաէներգիայի սեռակներն են՝ Ջէկ, Ջրէկ, Աէկ, Հողմային:
- ՀՀ էլեկտրաէներգիայի արտադրության կառուցվածքում առաջատար է Ջէկ-ից՝ Երևանի, Հրազդանի, Վանաձորի սուցած էլեկտրաէներգիան:
- ՀՀ միակատմային էլեկտրակայանը՝ Աեծամորի ատմակայանն է:
- Այլ ընտանքային էներգիայի աղբյուրներն են՝ քամու, արևի, երկրի ընդերքի էներգիան:
- ՀՀ առաջին հզոր էլեկտրակայաններն են Հրազդանի ջէկը, Աեծամորի սէկը, Երևանի ջէկը, Արգելի ջրէկը, Տաթևի ջրէկը, Շախի ջրէկը, Բանաթառի ջրէկը

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորադր ախաք է կարողանա

- Թվարկել ՀՀ ալանդական էլեկտրակայանները:
- Թվարկել ջէկ-երը ❷

- Քարտեզի վրացույց սպ. ՀՀ սեկի գտնվել ու վայրը:

[Թեմայիկ սյան](#)

[Մտայ ու բզիսկան սրոյ ու նարերու թոյ ու նր](#)

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիտրոշչ պ ին նվագագույն և պահանջները ստու գել ու համար

1. Ինչ ու[՞] է մետաղաձուլ ու թյ ու նը Հայ աստնու մ համարվու մ սնստու թյ սն հին ճյ ու դ:

2. Ի[՞] նչ ենթաճյ ու դերից է բաղկացած ՀՀ մուլ ու ըզիական համալ իրը:

3. Որո[՞] նք են ՀՀ մետաղաձուլ ակն գործարանները:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պատ է իմանա

- Քա4րդ հազարակյ ակից ՀՀ–ու մ զբաղվել են մետաղաձուլ ու թյ ամբ, ու նենալ ով զգալ ի պաշարներ:
- ՀՀ մետալ ու զիական համալ իրի ենթաճյ ու դերն են մոլ իբդենի, ոսկու, պլյ ու մնիև, բազմամետաղների:
- ՀՀ մետաղաձուլ ակն գործարաններ կն Ալ ակերդի, Ձանգեգու ըի, Աբարափ տարածաշջաններու մ:
- **Աճ սրոյ ու նաբերակն նշանակու թյ ու ն ու նեն Սեսի ն Ատրաձորի հանքակայ ըերը, որսեղից ասցվող հու մքը վերանշակվու մ է Աբարափ ոսկու կորգման ֆարրիկայ ու մ:**
- **Հանքակայ ըերի մոտաաջանու մ են սրչ ամբարներ, ինչ պես նան թու նակոր գաղերի սրամետու մ մթնոլ որս(ծծմբի երկօքսիդ), որից աաջանու մ են թթվայ ին անձրներ:**

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պատ է կարողանա

- Բացարել Հայ աստնու մ մետաղաձուլ ու թյ սն հին ճյ ու դի առկայ ու թյ ու նը ☒
- Թվարկել ՀՀ մետալ ու ըզիական համալ իրի ենթաճյ ու դերը ☒
- Քարտեզի վրացույ ց սալ Ալ ակերդին, Ձանգեգու ըր, Աբարաք ☒

Թեմատիկ պ սն

Մեքենային ու նր

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները ստու գել ու հանար

1. Ռոո՞ նք են ՀՀ մքենային ու թ սն գլ իավոր ճյ ու դերը ք
2. Ռոո՞ նք են ՀՀ-ու մ մեքենային ու թ սն կենսրոնները ք
3. Ո՞ր նսխադրյ պ ը կնպասի մեքենային ու թ սն հետագագագսցմանը:

առարկայ ի չ պիրոռչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատրել ու հանար սովորողը պսք է իմանա

- ՀՀ մքենային ու թ սն գլ իավոր ճյ ու դերն են էլ եկսրատեինիկականը, հաստցսջինականը և գործիքսջինականը, սարքսջին ու նը, ռադիոէլ եկսրանայ ին սրոյ ու նաբերու թ ու նը:
- ՀՀ-ու մ մեքենային ու թ սն կենսրոններն են՝ Երևանը, Վանսձորը, Գ ու մրիը, Հրագրանը:

- **Մեքենաշինու թյ ան հետադարձացմանը նպաստու մ է որակյ պ աշխատանքայ ին ռեսուրսները** ❷

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հանար սուվորոտը պեսք է կարողանա

- **Թվարկել ՀՀ մեքենաշինու թյ ան ենթաճյ ու դերը**
- **Քարտեզի վրացույց սպ մեքենաշինու թյ ան կենսոնները**
- **Նշել որակյ պ աշխատանքայ ին ռեսուրսներով կենսոնացված բնակավայրերը**
- **Ներկայ սցենել մեքենաշինու թյ ան սեղաբաշխու մր:**
- **Բնու թագրել մեքենաշինու թյ ան սրդի ինդիքները:**

Թեմայիկ պ ան

Քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ու նը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու համար

1.Ի՞նչ ռեսուրսներ կան քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ան զարգացման համար:

2.Ի՞նչ նախադրյ պ ներ կան Հպ առանու մ քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ան

բազմակողմանի և սրագ զարգացման համար:

3.Ի՞նչ սրատրաաեասկներ է թողարկու մ քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ու նը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է իմանա

- Քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ան զարգացման համար հու մք է հանդիսանու մ բնական կրաքարը,կերակրի աղը, գու նախոր մետաղաձու լ ու թո ան ծծմբայ ին թախնները:
- Քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ան զարգացման համար նախադրյ պ ներ են հանդիսացել որակյ պ քիմիկոս կադրերը, բնական գաղի առկայ ու թո ու նը:
- Քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ու նը թողարկու մ է սինթեսիկ կաու չ ու կ, ազոտական պարստանյ ու թեր, ներկեր, լ աբեր,դեղեր օ

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել հանքավայ բերը՝ Արսարը, Երևանի աղի հանքը:
- Նշել քիմիայ ի զարգացման հենքը:
- Թվարկել քիմիական սրոյ ու նաբերու թո ան սրատրաաեասկներ:

[Թեմայիկ պ ան](#)

[Թեթև սրոյ ու նաբերու թյ ու նը](#)

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ պիտրոշչ պ ին նվխագույ և պսանջները ստու գեղ ու հանսր

1. Հու մքի ի՞նչ սեսակներն են օգտագործվում թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն մեջ:

2. Ռո՞նք են թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն ենթաճյ ու դերը:

3. Ռսե՞ղ է գտնվում մ ՀՀ գորգերի մեքենայ սցված արտադրու թյ ու նը:

տարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հանր սովորորը պես է իմանա

- Թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն մեջ օգտագործվում են՝ կաշի, բուրդ, բամբակ, մետաքս, որոնք հիմնականում մ ներկրվում են դրսից:
- Թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն ենթաճյ ու դերն են սեքսսիլ, սրիկոտաժեղենի, կաշվի-կոշիկի, կարի, գորգերի արտադրու թյ ու նը Զ
- ՀՀ գորգերի մեքենայ սցված արտադրու թյ ու նը իրականացվում է Իջևանի գորգագործական կոմբինատում:

տարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հանր սովորորը պես է կարողանա

- Թվարկել թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն հու մքայ ին բազան:
- Թվարկել թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն ենթաճյ ու դերը Զ
- Քարեզի վրացույց սպ Իջևան քաղաքը:
- Նշել Խորհրդային սոփիներին թեթև սրոյ ու նաբերու թյ սն սեղը և դերը, արտադրատեսակները:
- Քարեզի վրացույց սպ թեթև սրոյ ու նաբերական նախկին և ներկակենսբոնները:

Թեմաթիկ պ սն

Արդյ ու նաբերու թյ սն նորագու յ ն ճյ ու ղերը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու հանսր

1. Ռոո^օ նք են ՀՀ արդյ ու նաբերու թյ սն նորագու յ ն ճյ ու ղերը:
2. Ռոո^օ նք են արդյ ու նաբերու թյ սն նորագու յ ն ճյ ու ղերի գարգսցման նախադրյ պ ները ՀՀ-ու մ:
3. Ռոո^օ նք են արդյ ու նաբերու թյ սն նորագու յ ն ճյ ու ղերի գործու նեու թյ սն հիմնական ու ղղու թյ ու նները:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հանսր սովորողը պեսք է իմանա

- ՀՀ արդյ ու նաբերու թյ սն նորագու յ ն ճյ ու ղերը են լ սղերայ ին սեխնիկայ ի պրստղրու թյ ու ն, սեղեկատվական սեխնուլ ոգիաներ,
- ՀՀ-ու մ արդյ ու նաբերու թյ սն նորագու յ ն ճյ ու ղերի գարգսցման նախադրյ պ ներն են կրթու թյ սն և գլխու թյ սն գարգսցու մը, ոչ նյ ու թատր և ոչ էներգատր , բպ ց գլխատր և որակյ պ սջխատնք պահանջող ճյ ու ղերի աղկպ ու թյ ու նը:

- Արդյ ու նաբերու թյ ան նորագու յ ն ճյ ու դերի գործու նեու թյ ան հիմնական ու դղու թյ ու ններն են սեղեկատվական սեխնու ոգիաների բնագավառը:
- Հայ աստանի սեղեկատվական սեխնու ոգիաների ընկերու թյ ու նների հիմնական մասնագիտացու մներն են՝ կիսանադորդիչ ների նախագծու մը, ծրագրայ ին սաբնովման պաղերների իրականացու մը, ֆինանսական ծրագրերի մշակու մը, մու լ սիմեդիանախագծու մը, ինսերնետայ ին ծրագրավորու մը, սեղեկատվական համակարգերի մշակու մը ն պ լ ը:
- Կարող է սաբնովել ՀՀ–ու մ սնսեաու թյ ան հզորացու մ, նոր սջխտատերի սսեղծու մ, բնակչ ու թյ ան բաբեկեցու թյ ան բարձրացու մ:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը սքսք է կարողանա

- Թվարկել պրդյ ու նաբերու թյ ան նորագու յ ն ճյ ու դերի կենսորոնները / Երևանը, Գ ու մրիը, Աշտարակը/Ձ
- Թվարկել պրդյ ու նաբերու թյ ան նորագու յ ն ճյ ու դերի զարգացման նախադր պ ները:
- Թվարկել պրդյ ու նաբերու թյ ան նորագու յ ն ճյ ու դերը:
- Թվարկել ՀՀ ՏՏ ընկերու թյ ու նների սրտադրատեսակները:
- Վերլ ու ծել ՀՀ–ու մ պրդյ ու նաբերու թյ ան նորագու յ ն ճյ ու դերի զարգացման կարևորու թյ ու նը:

[Թեմաիկ պ ան](#)

Արդյունքները և առաջադրանքները

հարցեր և առաջադրանքները առարկայի չափորոշչից պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են ՀՀ արդյունաբերության ոլորտի և սեղանային նշանակություն ունեցող:

2.Թվարկել շինանյութերի արդյունաբերության ենթաօլորտները:

3.Որո՞նք են ապակու և հափճապակու արտադրատեսակները:

առարկայի չափորոշչից պահանջները կատարելու համար սովորաբար օգտագործվող նյութերը

- ՀՀ–ում օժանդակ և սեղանային նշանակություն ունեցող են՝ շինանյութերի, ապակու և հափճապակու, փայտամշակման արդյունաբերության ոլորտները:
- ՀՀ–ում շինանյութերի արդյունաբերության ենթաօլորտներն են՝ բնական շինանյութերի արտադրություն, կապուցող և մածուղային նյութերի, բետոնի ու երկաթբետոնե իրերի արտադրություն:
- ՀՀ–ում ապակու և հափճապակու արտադրատեսակներն են՝ շշեր, ապակե սարսույթներ, հաղճապակի, ճենապակի, բյուրեղապակի, էլեկտրապակի, կենցաղային օգտագործման իրեր:

առարկայի չափորոշչից պահանջները կատարելու համար սովորաբար օգտագործվող նյութերը

- Թվարկել ՀՀ արդյունաբերության ոլորտի և սեղանային նշանակություն ունեցող օլորտները:
- Թվարկել շինանյութերի արդյունաբերության ենթաօլորտները:
- Թվարկել ապակու և հափճապակու արդյունաբերության արտադրատեսակները:

Թեմայիկ պ սն

Գ ու դամստեսու թ յ սն քնդհանու ր բնու թագիրը

հարցեր և առջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվագագու յ ն պահանջները ստու գել ու հանար

1. Ի՞նչ ենթաճյ ու դերից է կազմված գյ ու դամստեսու թ ու նը:
2. ՀՀ գյ ու դամստեսու թ սն ճյ ու դպ ին կառու ցվածքու մ ո՞ր ենթաճյ ու դի սեսակարար կշիռն է մեծ:
3. Քանի՞ մշակաբույ ս է մշակվու մ ըստՀՀ բնակլ իմպ սկան պպ մանների ք

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվագագու յ ն պահանջները կատարել ու հանար սովորողը պար է իմանա

- ՀՀ գյ ու դամստեսու թ ու նը կազմված է բու սարու ծու թ ու նից և անանսպիու թ ու նից
- ՀՀ գյ ու դամստեսու թ սն ճյ ու դպ ին կառու ցվածքու մ մեծ է բու սարու ծու թ սն սեսակարար կշիռը:
- ՀՀ բնակլ իմպ սկան պպ մաններու մ կարել ի է մշակել 2 ու րջ 100 մշակաբույ ս /սը խարիու մ մշակաբույ սերի թիվը 1600 է/ք

առարկայ ի չ ախորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարել ու հասար սուխորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել գյ ու դասնսեսու թյ ան ենթաճյ ու դերը:
- Ներկայ սցնել բու սարու ծու թյ ան ենթաճյ ու դերը:
- Ներկայ սցնել ըստբնակալ իմպ սկան պյ մանների մշակվող հիմնական մշակաբույ սերը:

Թեմաիկ պ ան

Հողայ ին ֆունդը: Գ ու դամստեսական հողաբարել ավու մը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու հասնը

1. Ի՞նչ է հողաբարել ավու մը ☒
2. Որո՞նք են Հպ սատանու մ հողերի հողաբարել ավանս հիմնական սեսակները:
3. Ինչ կառու ցվածքայ ին բաղադրիչ ներ ու նի ոռոգման համակարգը:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հասնը սովորողը պեսք է իմանա

- Հողաբարել ավու մը միջոցատու մների համակարգ է, որի միջոցով բարել ավու մ է հողի վիճակը:
- Հպ սատանու մ հողերի հողաբարել ավանս հիմնական սեսակներն են սրհեստական ոռոգու մը, քարամաքրու մն և չ որացու մը, հակաէրոզիոն միջոցատու մները:
- Ռոգման համակարգ են՝ ջրանցքները, ջրամբարները, սրմակայ անները:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հասնը սովորողը պեսք է կարողանա

- Նշել Մարսոյ ան դաշտու մ հողաբարել ավանս սեսակը ☒
- Տարբերակել հողաբարել ավանս հիմնական սեսակները:
- Քարտեզի վրացու յ ց սպ Մու ըյ անի ջամբարը, Էջմիածնի, Թպ ինի, Շիրակի ջրանցքները:

[Թեմայիկ պ ան](#)

Բու սարու ծու թ յ ու նը

հարցեր և առջադրանքներ առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվագագույ ն պիսանջները ստու գել ու հասար

1. Ի՞նչ մշակաբույ սեր են աճեցնու մ ՀՀ-ու մ/թվարկել մի քանիսը/Ձ
2. Ո՞ր բացարձակ բարձրու թ յ ու ններն են տարածվու մ դաշտավարու թ ան վերին սահմանը:
3. Թվարկել ՀՀ-ու մ խաղողագործական 2 շրջան:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվագագույ ն պիսանջները կատարել ու հասար սովորողը պատ է իմանա

- ՀՀ-ու մ աճող մշակաբույ սերից են ` ցորեն, գարի, հաճար և պ լ ն:
- Մեր հանրապետու թ յ ու նու մ դաշտավարու թ ան վերին սահմանը հասնու մ է մինչ և 2200մ բարձրու թ յ ու նները
- ՀՀ-ու մ խաղողագործական 2 շրջաններից են ` Մարասյ ան դաշտ հյ ու սիս-արևել քր:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվագագույ ն պիսանջները կատարել ու հասար սովորողը պատ է կարողանա

- Թվարկել մշակաբույ սերը:
- Նշել ՀՀ-ի դաշտավարու թ ան վերին սահմանը:

- Թվարկել և քարտեզի վրացույց սպա խաղողագործություն ան շրջանները /առնվազն երկու սը/Ձ

Թեմայիկ պ ան

Անանապիտություն ու նը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ավորող պ ին նվազագույն պահանջները ստուգել ու հասկար

1. Որո՞նք են ՀՀ անանապիտություն ան գլխավոր ենթաձյ ու դերը:
2. Ի՞նչ արտադրատեսակներ են ստացվում անանապիտություն ու նից:
3. Ոչ խարսբու ծու թյ ան ո՞ր ու դրու թյ ու նն է զարգացած ՀՀ-ու մ:

առարկայ ի չ ավորող պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հասկար սովորողը սխալ է իմանա

- ՀՀ անանապիտություն ան գլխավոր ենթաձյ ու դերն են խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր անանապիտություն ու նը:
- Անանապիտություն ու նից ստացվում է՝ կաթ, միս, բուրդ, մորթի, կաշի, սպա և պլն:
- ՀՀ-ու մ զարգացած է ոչ խարսբու ծու թյ ան մսակաթնաբրդասու ու դրու թյ ու նը:

առարկայ ի չ ավորող պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հասկար սովորողը սխալ է կարողանա

- Թվարկել խոշոր և մանր եղջերավոր կենդանիները:

- Թվարկել այ ն արտադրատեսակները, որոնք տվ իս է անսանսպահու թյ ու նը:
- Թվարկել ոչ խարսբու ծու թյ սն սարածման շրջանները:

Թւմարիկ այ սն

Գ ու դամստեսակսն մթերքների վերաւշակու մը:

Ագրոսարյ ու նաբերակսն համալ իրը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշչ այ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու համար

1. Տնստեսու թյ սն ո՞ ը ճյ ու դերն են ներառված սգրոսարյ ու նաբերակսն համալ իրու մ:
2. Աննդի սրյ ու նաբերու թյ սն ո՞ ը ենթաճյ ու դերն են մանսգլիսոցված ՀՀ-ու մ:
3. Որո՞ նք են սննդի սրյ ու նաբերու թյ սն սեղակսն նշանակու թյ սն ենթաճյ ու դերը:

առարկայ ի չ ախորոշչ այ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը աբսք է իմանա

- Ագրոսարյ ու նաբերակսն համալ իրու մ ներառված է գյ ու դամստեսու թյ ու նը և սննդի սրյ ու նաբերու թյ ու նը:

- ՀՀ-ի սննդի սրոյ ու նաբերու թյ ան մանսգլիտսցված ենթսւծ ու ղերից են մրգի ու բանջսբերղենի սբիսւծոների սրստղրու թյ ու նր, գինու–կոնյ սկի, սբիսւծոների և հանքսյ ին ջրերի սրստղրու թյ ու նները:
- Սննդի սրոյ ու նաբերու թյ ան սեղսկսն նշսնսկու թյ ան ճյ ու ղերն են սբնրսգործու թյ ու նր, սլ բստսց և մսի , ծխիտսփ, շսքսբի, կերսկրի սղի, հրու շսկերղենի և սլ սրստղրսսեսսկներ:

ստսրկսյ ի չ սկորոշչ սյ ին նվսգսգույ ն սբիսւծները կստսբեր ու հսնսր սուկորողը սբսք է կսրողսնսս

- Թվսրկեր ՀՀ սգրոսբոյ ու նսբերսկսն հսնսլ իրի մանսգլիտսցված ճյ ու ղերը:
- Թվսրկեր ՀՀ սգրոսբոյ ու նսբերսկսն հսնսլ իրի մանսգլիտսցված ենթսւծ ու ղերը:
- Թվսրկեր ՀՀ-ի սննդի սրոյ ու նսբերու թյ ան սեղսկսն նշսնսկու թյ ան ենթսւծ ու ղերը:

Գործնսկսն սղխստնք2

[Թեմսրիկ սյ սն](#)

ՀՀ Տրսնսսրրսփ ընդիսնու ր բնու թսգլիրը

հսրցեր և ստսջսղրսնքներ ստսրկսյ ի չ սկորոշչ սյ ին նվսգսգույ ն սբիսւծները ստու գեր ու հսնսր

1. Ռո^օ նք են ՀՀ սրսնսսրրսփ գլ իսվոր սեսսկները:
2. Ի^օ նչ ստսվեր ու թյ ու ն ու նի սկստմորիլ սյ ին սրսնսսրրսրը /թվսրկեր երկու սբսւծստ/
3. Տրսնսսրրսփ ո^օ ը սեսսկն է գրսվու մ ստսջին սեղը բեռնսկիսղրու սբերի ծսվսլ ով և ու ղևորսկիսղրու սբերի ընդիսնու ր քսնսկուլ:

ստսրկսյ ի չ սկորոշչ սյ ին նվսգսգույ ն սբիսւծները կստսբեր ու հսնսր սուկորողը սբսք է իսնսնսս

- ՀՀ-ում մ առկասրանսարրսի գլ իալոր սեասկներն են՝ երկաթու դայ ին, ալտոմոբիլ պ ին, օդայ ին, իտդովակաշարայ ին, էլ եկսրահադորդայ ին:
- ՀՀ սարածքի վոքրու թ յ ու նը և բարդ ոեղ իեֆի պս մանները նպասու մ են ալտոմոբիլ պ ին սրանսարսի առալել ու թ յ սնը:
- ՀՀ-ում մ բեռնաշրջանատու թ յ ալբ առաշատրն է երկաթու դայ ին սրանսարսը, իսկ ու դևորաշրջանատու թ յ ալբ՝ ալտոմոբիլ պ ինը:

առարկայ ի չ ալորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատրել ու հանար սովորորը պեսք է կարողանա

- Բացարել ՀՀ սրանսարրսի գլ իալոր սեասկների առանձնահարկու թ յ ու նները:
- Թվարկել ալտոմոբիլ պ ին սրանսարրսի գարգսցման առալել ու թ յ ու նները:
- Թվարկել սրանսարրսի միջոցներ, որոնք առաշատր են բեռնաշրջանատու թ յ ալբ և ու դևորաշրջանատու թ յ ալբ :

Թւահիկ պ սն

Տրանսարրսի գլ իալոր սեասկները

հարցեր և առադարանքներ առարկայ ի չ ալորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները սուու գել ու հանար

1. Ռոո՞նք են ՀՀ սրանսարրսի գլ իալոր սեասկները:
2. Ռոո՞նք են ՀՀ երկաթու դայ ին հանգու յ ցները:
3. Տրանսարրսի ո՞ր սեասկն է հանարվու մ ալենսերիտասարդը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է իմանա

- ՀՀ-ի սրանսարսի գլ խալոր սեսակներն են՝ ակտոմորիլ պ ին, երկպթու դպ ին, օդպ ին, խողովակաշարպ ին:
- ՀՀ երկպթու դպ ին հանգույ ցներն են՝ Երևանը , Գյ ու մրին և Հրազդանը:
- ՀՀ-ի ամենսերիտասարդ սրանսարսի սեսակը խողովակաշարպ ինն է:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել ՀՀ-ի սրանսարսի գլ խալոր սեսակները:
- Թվարկել և քարսեզի վրացույ ց սպ ՀՀ-ի երկպթու դպ ին գլ խալոր հանգույ ցներ:
- Նշել ՀՀ-ու մ ամենսերիտասարդ սրանսարսի գլ խալոր սեսակները:

[Թւմարիկ պ ան](#)

ՀՀ սպասարման ոլ որտ Ըդիսանու ր բնու թագիրը

Կրթու թջ ան և գիտու թջ ան ճյ ու դերը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչաց ին նվազագույն և պահանջները ստուգելու համար

1. Ռոմանոս էն սպասարկման ոլորտի ճյուղերը:
2. Ո՞րն է ՀՀ մայր բուհը:
3. Ինչպիսի՞նք արժեքներ են ստեղծվում սպասարկման ոլորտում:

առարկայի չափորոշչաց ին նվազագույն և պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Ասպարկման ոլորտի ճյուղերն են՝ առևտուր, կրթություն, գիտություն, առողջապահություն, մշակույթ, սպորտ, կապ կենցաղային, ֆինանսավարկային սպասարկում և այլն:
- ՀՀ մայր բուհը ԵՊՀ-ն է:
- Ասպարկման ոլորտում ստեղծվում են հոգևոր, մշակույթային արժեքներ:

առարկայի չափորոշչաց ին նվազագույն և պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Թվարկել սպասարկման ոլորտի ճյուղերը
- Նշել ՀՀ մայր բուհը:
- Թվել սպասարկման ոլորտի ստեղծած արժեքները:

Թեմաթիկ պ ան

Մշակույ թը, առողջապետու թը ու նը, առեսու ըը և պ ւ ճյ ու դեր

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները ստու գել ու համար

1. Մշակու թայ ին ի՞նչ հիմնարկներ գիտեք ՀՀ-ու մ:
2. Ինչ սիսի՞ն է առողջապետու թը ան դերը:
3. Ռո՞նք են ՀՀ ամբողջ սնսեսու թը անը սպասարկող հատու կ կարևորու թը ան ճյ ու դերը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է իմանա

- Մշակու թայ ին օջսիներ են՝ թարոն, կինոթարոն, թանգարան, գրադարան, պարկերաարան և պ ւ ն:
- Առողջապետու թը ան դերը մեծ է առողջու թը ան պահպանման, վերականգման, հիվանդու թը ու նների կանխարգել ման, բնակչ ու թը ան վերարտադրու թը ան, ծննդարերու թը ան սպասարկման և աշխանքայ ին ոեսու ըսների աշխատու նակու թը ան պահպանման գործու մ:
- ՀՀ ամբողջ սնսեսու թը անը սպասարկող հատու կ կարևորու թը ու ն ու նեն մշակույ թը, առողջապետու թը ու նը, կենցաղայ ին և ֆինանսավարկայ ին սպասարկու մը, կապի և սեղեկատվկան սեխնուլ ոգիաների զարգացու մը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել ՀՀ մշակու թայ ին օջսիներից մի քանիսը:
- Ներկայ սցենել առողջապետու թը ան դերը մարդու կյ անքու մ:
- Թվարկել ծառայ ու թը ու նների ոլ որսի մեջ մնտող ճյ ու դերից մի քանիսը ☒

[Թեմայիկ պ ան](#)

Զբոսաշրջութիւնը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ախորոշ պ ին նվազագույն և պահանջները ստու գել ու հախար

1. Ի՞նչ դեր ու նի զբոսաշրջութիւնը սնտեսութիւն մեջ:
2. Ինչը՞ նպատեց ՀՀ-ու մ զբոսաշրջութիւն զարգացմանը:
3. ՀՀ ո՞ր քաղաքն է հախարվում մ ձմեայ ին սարրսի հախսեայ կական զլ իախոր կենսրոնն:

առարկայ ի չ ախորոշ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարել ու հախար սուխորոշը պէսք է իմանա

- Զբոսաշրջութիւնը սնտեսութիւն պ ն ճյ ու դն է, որն ապահովում է Բնակչութիւնը սնտեսութիւն կազմակերպում, աշխատանքից ազատմանանակի սրոյ ու նախնոգտագործում, մարդկանց ու ժերի և առողջութիւն վերականգնում:
- ՀՀ-ու մ զբոսաշրջութիւն զարգացմանը նպատեց առողջարանայ ին և պատմաշակութայ ին ծառայութիւն ու ննեղի մակարդակի Բարձրացում, ժամանակակից ախտմայ բուղիների կառուցում, մանագետկաղերի պարաստում:
- Օղկսձորը մեայ ին սարրսի հախսեայ կական զլ իախոր կենսրոնն է:

առարկայ ի չ ախորոշ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարել ու հախար սուխորոշը պէսք է կարողանա

- Նշել զբոսաշրջութիւն կարևորութիւնը ՀՀ-ու մ:

- Երկայ սցենել ՀՀ զբոսաշրջութիւնի ան զարգացման արդի միտումները:
- Քարտեզի վրացույց սպ Կոստ քի մարզը և Օտկսածոր քաղաքը:

Հարցեր և առաջադրանքներ «Հայ աստուծի Հանրապետութիւնի ան սնտեսութիւնը ու նը» բաժնի կրկնութիւնի ան հասարակ ՀՀ վարչական մարզերը

[Թումարիկ սպ ան](#)

Արագածոտնի մարզ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չ ախորոշ սպ ին նվազագույն պահանջները ստուգել ու հասարակ

1. Ո՞րն է Արագածոտնի մարզկենտրոնը:
2. Որո՞նք են Արագածոտնի մարզի քաղաքները:
3. Որո՞նք են Արագածոտնի մարզի սնտեսութիւնի ան մասնագիտացման 2 ճյ ուղ:

առարկայի չ ախորոշ սպ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հասարակ սովորողը սխալ է իմանալ

- Արզի մարզկենտրոնը Աշտարակ քաղաքն է:
- Արագածոտնի մարզի քաղաքներն են՝ Աշտարակ, Թւ ին , Ապրան:
- Արագածոտնի մարզի սնտեսութիւնի ան մասնագիտացման ճյ ուղերն են՝ գյ ու դասնտեսութիւն, արդ ու նարերութիւն ու ն :

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սուլորոողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել և քարտեզի վրացույ ց սպ մարզի մարզկենտրոնը, քաղաքները:
- Քարտեզի վրացույ ց սպ մարզի պատնաշակու թայ ին կոթողները և սեսարժան վպ րերը Զ

Թեմաիկ պ սն

Արարաի մարզ: Աիմալիրի մարզ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները ստու գել ու հանար

1. Ո՞րն է Արարաի և Աիմալիրի մարզկենտրոնները:
2. Որո՞նք են Արարաի և Աիմալիրի մարզերի քաղաքները:
3. Որո՞նք են Արարաի և Աիմալիրի մարզերի սնսեսու թջ սն մանսպիտսցման հիմնական ճյ ու դերը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվագագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սուլորոողը պեսք է իմանա

- Արզի մարզկենտրոններն են՝ Արաշատն Աիմալիր քաղաքները:

- Գրաբարի մարզի քաղաքներն են՝ Անիս, Արտաշատ, Արարատ, Վեդի: Արմավիրի մարզի քաղաքներն են՝ Արմավիր, Վաղարշապատ, Աեծամոր:
- Անրզի սնստեսու թյ սն մանսգիտսցման ճյ ու դերն են՝ գյ ու դանստեսու թյ ու ն և սրոյ ու նսբերու թյ ու նը:

ասարկսյ ի չ ակորոշչ սյ ին նվսգսգույ ն սքնսնջները կատարել ու հանսր սուկորոդը սխսք է կսրոդսնս

- Թխրկել և քսրստգի վրացույ ց սսվ մարզերի մարզկենսրոնը, քաղսքները:
- Նշել մարզի մանսգիտսցվսծ ճյ ու դերը:

[Թմնարիկ սյ սն](#)

Գեղսրքու նիքի մարզ

հսրցեր և սսսջսրրսնքներ ասարկսյ ի չ ակորոշչ սյ ին նվսգսգույ ն սքնսնջները սսու գել ու հանսր

1. Ո՞րն է Գեղսրքու նիքի մարզկենսրոնը:
2. Որո՞նք են Գեղսրքու նիքի մարզի քաղսքները:

3. Որո՞նք են Գեղարքու նիքի մարզի սնտեսու թյ սն մանսգիտսցման ճյ ու դերը:

տարկսյ ի չ ակորոշս սյ ին նվսգսգույ ն սքհանջները կատարել ու հանսր սուկորոշը սքսք է իմանսա

- Գեղարքու նիքի մարզի մարզկենսրոնը Գալստ քսղսքն է:
- Գեղարքու նիքի մարզի քսղսքներն են՝ Մնրսու նի, Ճսսքսքսկ, Սսն, Գսլստ, Վսրդենիս:
- Նշել մարզի սնտեսու թյ սն մանսգիտսցման ճյ ու դերից են ձկնսքու ծու թյ ու ն, հսնքսքոյ ու նսքերու թյ ու ն, գյ ու դսնստեսու թյ ու ն:

տարկսյ ի չ ակորոշս սյ ին նվսգսգույ ն սքհանջները կատարել ու հանսր սուկորոշը սքսք է կսրոդանսա

- Թվսրկել ն քսրստեզի վրսցույ ց սսվ մարզի մարզկենսրոնը, քսղսքները:
- Նշել մարզի մանսգիտսցվսծ ճյ ու դերը:

Թնսաիկ սյ սն

Լոռու մարզ

հսրցեր ն տսջսդրսնքներ տարկսյ ի չ ակորոշս սյ ին նվսգսգույ ն սքհանջները սսու գել ու հանսր

1. Ո՞րն է Լոռու մարզկենսրոնը:

2. Որո՞նք են Լոռու մարզի քաղաքները:

3. Որո՞նք են Լոռու մարզի սնտեսություն մասնագիտացման ճյուղերը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Արզի մարզկենտրոնը Վանաձոր քաղաքն է:
- Լոռու մարզի քաղաքներն են՝ Տաշիր, Շահումյան, Ախթալա, Ալալերդի, Թումանյան, Արևիկ, Վանաձոր և
- Նշել մարզի սնտեսություն մասնագիտացման ճյուղերից են մետաղաձուլություն, սննդի արդյունաբերություն, թեթև արդյունաբերություն և այլն:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Թվարկել և քարտեզի վրա ցույց տալ մարզերի մարզկենտրոնը, քաղաքները:
- Նշել մարզի մասնագիտացված ճյուղերը:

[Թեմայիկ պահանջներ](#)

Կոստյ քի մարզ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Կոստյ քի մարզկենտրոնը:
2. Որո՞նք են Կոստյ քի մարզի քաղաքները:
3. Որո՞նք են Կոստյ քի մարզի սնտեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ուղերը:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Արզի մարզկենտրոնը՝ Հրազդան քաղաքն է:
- Արզի քաղաքներն են՝ Հրազդան, Ծաղկաձոր, Չաբենցավան, Բյուրեղավան, Նոր Հաճն, Աբովյան, Եղվաբոյն
- Նշել մարզի սնտեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ուղերն են մեստաձուլ ու թյ ուն, թեթև, սննդի, շինանյ ու թերի պոյ ու նաբերու թյ ուն, մեքենաշինու թյ ուն :

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Թվարկել և քարտեզի վրացույց սպա մորզերի մարզկենտրոնը, քաղաքները:
- Նշել մարզի մանագիտացված ճյ ուղերը:

Թեմայիկ պ ան

Շիրակի մարզ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները ստու գել ու համար

1. Ո՞րն է Շիրակի մարզկենտրոնը:
2. Որո՞նք են Շիրակի մարզի քաղաքները:
3. Որո՞նք են Շիրակի մարզի սնտեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ու դերը:

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է իմանա

- Անրզի մարզկենտրոնը՝ Գյ ու մրի քաղաքն է:
- Շիրակի մարզի քաղաքներն են՝ Գյ ու մրի, Արթիկ, Անրպ իկ օ
- Շիրակի մարզի սնտեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ու դերն են՝ թեթև, սննդի, մեքենաշինու թյ ան, նորագույն և սեխնուլ ոգիաների և շինանյ ու թերի արտադրու թյ անր: :

առարկայ ի չ ավորոշչ պ ին նվազագույն և պահանջները կատարել ու համար սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել և քարտեզի վրացույց սուլ մարզերի մարզկենտրոնը, քաղաքները:
- Նշել մարզի մանագիտացված ճյ ու դերը:

Թեմայիկ պ ան

Մ ու նիքի մարզ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները ստու գել ու հասնը

1. Ո՞րն է Մ ու նիքի մարզկենտրոնը:
2. Որո՞նք են Մ ու նիքի մարզի քաղաքները:
3. Որո՞նք են Մ ու նիքի մարզի սնտեսու թյ ան մանսգիտսցման ճյ ու դերը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները կատրել ու հասնը սուկորոողը սխը է իմանս

- Արզի մարզկենտրոնը Կսպն քաղաքն է:
- Մ ու նիքի մարզի քաղաքներն են՝ Միսյ ան, Կսպն, Քսջարան, Աեղրրի, Ագարակ, Ղաստակերտ, Գորիս:
- Մ ու նիքի մարզի սնտեսու թյ ան մանսգիտսցման ճյ ու դերից են՝ մետոսսձուլ ու թյ ու ն, սննդի և թեթն արոյ ու նսբերու թյ ու ն :

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պահանջները կատրել ու հասնը սուկորոողը սխը է կսրողանս

- Թխրկել և քսրսեզի վրացույ ց սսլ մարզերի մարզկենտրոնը, քաղաքները:
- Նշել մարզի մանսգիտսցվսձ ճյ ու դերը:

Թեմայիկ պ ան

Վպ ոց ձորի մարզ: Տալու շի մարզ

հարցեր և ստաջադասներ ստարկպ ի չ ախորոշ պ ին նվագագու յ ն պիանջները ստու գել ու հանսր

1. Ո՞րն է Վպ ոց և Տալու շի մարզկենսարոնները:
2. Որո՞նք են Վպ ոց և Տալու շի մարզերի քաղաքները:
3. Որո՞նք են Վպ ոց և Տալու շի մարզերի սնսեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ու դերը:

ստարկպ ի չ ախորոշ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանսր սովորողը պեսք է իմանա

- Վպ ոց ձորի և Տալու շի մարզկենսարոններն են՝ Եղեգնաձոր և Իջևան քաղաքները:
- Վպ ոց ձորի քաղաքներն են՝ Եղեգնաձոր, Վպ ք, Ջերմու կ: Տալու շի մարզի քաղաքներն են՝ Արուս, Նոյ եմբերյ ան, Իջևան, Բերդ, Դիլ իջան:
- Վպ ոց ձորի մարզի սնսեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ու դերն են՝ սննդի սրոյ ու նաբերու թյ ու նը: Տալու շի մարզի սնսեսու թյ ան մանագիտացման ճյ ու դերն են՝ սննդի, թեթև, վիպ տառչակման և մեքենաշինու թյ ու նը:

ստարկպ ի չ ախորոշ պ ին նվագագու յ ն պիանջները կատարել ու հանսր սովորողը պեսք է կարողանա

- Թվարկել և քարսեզի վրացու յ ց սպ մարզերի մարզկենսարոնը, քաղաքները:
- Նշել մարզի մանագիտացված ճյ ու դերը:

Գործնական աշխատանք

Թեմատիկ պահանջներ

ՀՀ-ն աշխատանքի միջոցազույց ին քաժանման հասնակարգու մ: Արտաքին սնտեսակյան կաաքրը

հարցեր և ստաղադրանքներ ստարկյա ի չ ախորոչչ պ ին նվազագույն պահանջները ստու գել ու հասն

1. Ո՞ր երկու ցուցանիշներով են բնու թագրվու մ արտաքին սնտեսակյան կաաքրը:
2. Ի՞նչ ապրանքներ են ներմու ծու մ ՀՀ և ի՞նչ ապրանքներ են արտահանու մ ՀՀ-ից:
3. Ո՞ր երկրների հետե ՀՀ-ի ալենալեծ ապրանքաշրջանառու թյ ու նը :

ստարկյա ի չ ախորոչչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հասն սուխորոչչ պաք է իմանա

- ՀՀ արտաքին սնտեսակյան կաաքրի բնու թագրման ցուցանիշն է արտահանման, ներմու ծման կառուցվածքը և արտահանման ,ներմու ծման աշխարհագրու թյ ու նով:
- Ներմու ծման կառուցվածքու մ գլխավորներն են՝ էներգակիրները, սև մետաղները, հացահատիկը, սննդամթերքի տարբեր տեսակները, արդյ ու նարերական սարքավորու մը, ալտուլեքենաները և դեղորայքը: Արտահանման կառուցվածքու մ կարևոր տեղ է գրավու մ գու նախոր մետաղ ու գիպ ի արտադրանքը, թանկարժեք քարերը, թաբ մրգեր, պահածոներ, հանքայ ին ջրեր, գինու –կոնյ սկի տեսակներ և պ լ ն
- Արտաքին առարի կառուցվածքու մ գործընկեր պատու թյ ու ններն են՝ Ռու սաստանը և ԱՊՆ անդամ երկրները:

ստարկյա ի չ ախորոչչ պ ին նվազագույն պահանջները կատարել ու հասն սուխորոչչ պաք է կարողանա

- Թվարկել ՀՀ ներմու ծվող և ՀՀ-ից արտահանվող ապրանքատեսակները:
- Թվարկել ՀՀ-ի գործընկեր պատու թյ ու ններ Զ

[Թեմաթիկ պ ան](#)

ԼՂՀ: Ընդհանուր բնույթի թաղիքը: Անհամաները: Բնական պայմանները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չ պիրտը պ ին նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Արցախի մայրաքաղաքը:

2. Ո՞րն է Միջսփի ամենաբարձր լ եռնագագաթը:
3. Քանի՞ վարչական շրջանների է բաժանված Միցսփը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է իմանա

- Միցսփի մայ բաքաղաքն է Արեվանակերսը
- Միցսփի ամենաբարձր լ եռնագագաթը՝ Գոմշասար:
- Միցսփի վարչական շրջաններն են՝ Հաղբու թի, Շահու մյ սնի, Անրտակերսի, Քաջաթաղի, Անկերանի, Անրտու նու, Շու շի:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագույ ն պիանջները կատարել ու հանար սովորողը պեսք է կարողանա

- Քարտեզի վրացույ ց սպլ՝ մայ բաքաղաքը, ցույ ց սպլ ամենաբարձր կետը ,նշել վարչական շրջանները:
- Թվարկել պատմամշակույ թայ ին և բնական հու շարձանները:
- Նկարագրել Միցսփի աշխարհագրական դիրքը:

[Թեմաթիկ պ սն](#)

Բնակչության նր

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Բնչափսի՞ն է բնակչության սոգային կազմը:
2. Ոլքե՞ր են Արցախի սրմատական բնակիչները:
3. Ո՞ր սեռիներկայացուցիչներն են գերակշռում Արցախում:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Արցախի բնակչության սոգային կազմը միատար է:
- Արցախի սրմատական բնակիչներն են՝ հայերը, սոգային փոքրամասնությունները և հույներ:
- Արցախի բնակչության սեռային կազմում գերակշռում են կանայք:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Ներկայացնել որպես պատմական հայկական տարածք:
- Բնութագրել Արցախի գործառնային թները:
- Ներկայացնել Արցախի բնակչության թվի աճին նպաստող գործոնները:

Թեմաթիկ պ ան

Տնտեսու թ ռ նր

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները ստու գել ու հանար

1. Ռո՞ նք են Արցաթի գյ ու ղանստեսու թ ան առաջատար ճյ ու ղերը :
2. Ո՞ ղն է Արցաթի սննդի սրոյ ու նաբերու թ ան գլ իավոր ճյ ու ղը:
3. Ո՞ ղն է Արցաթի սրանսարրսի գլ իավոր սեսակը:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հանար սովորորը պեսք է իմանա

- Գյ ու ղանստեսու թ ան առաջատար ճյ ու ղերն է հսցահաթիկի վշակու մը, պ գեգործու թ ռ նր, Բանջարսբու ծու թ ռ նր և կաթնասասու սնանսբու ծու թ ռ նր :
- Սննդի սրոյ ու նաբերու թ ան գլ իավոր ճյ ու ղերն են պահածոների, գիու–կոնյ ակի, ձեթի սրստրու թ ռ նր:
- Արցաթու մ սրանսարրսի գլ իավոր սեսակը՝ ավստմոթիլ պ ինն է:

առարկայ ի չ ակորոշչ պ ին նվազագու յ ն պահանջները կատարել ու հանար սովորորը պեսք է կարողանա

- Թվարկել գյ ու ղանստեսու ղթ ան առաջատար ճյ ու ղերը:
- Թվարկել սննդի սրոյ ու նաբերու թ ան ճյ ու ղերը:

- Նել Արցախի սրահարսի գլխավոր սեսակը: